

Vyhlásenie predkladateľa

podľa čl. 24 ods. 3 písm. a) Legislatívnych pravidiel vlády Slovenskej republiky

Materiál sa na rokovanie vlády Slovenskej republiky predkladá s **rozporom s nasledovnými subjektmi:**

A) Generálna prokuratúra Slovenskej republiky

1. K čl. I návrhu zákona – všeobecne v neakceptovanej časti

Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (ďalej len „GPSR“) trvá na pripomienke v neakceptovanej časti, a to v zmene princípu na všeobecné ustanovenie upravujúce predmet úpravy.

Pripomienka bola predmetom rozporového konania konaného dňa 3. februára 2026 a opätovne dňa 4. marca 2026. K odstráneniu rozporu nedošlo.

Vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky:

Čl. 1 zdôrazňuje sa výnimočné a osobitné postavenie Občianskeho zákonníka v systéme súkromného práva, v ktorom je civilný kódex základným hmotnoprávnym predpisom, na ktorý nadväzujú iné zákony a podzákonné normatívne právne akty. Preto musí byť každý predpis súkromného práva vnímaný a interpretovaný tak, aby efektívne zapadol do celkového normatívneho systému, ktorého základom je práve Občiansky zákonník. Všeobecný charakter Občianskeho zákonníka akcentuje jeho pozíciu ako tzv. *lex generalis*, ktorý sa použije na riešenie súkromnoprávných otázok nielen ako elementárne východisko, ale vo všeobecnosti vždy, keď nie je k dispozícii osobitná právna úprava. Práve z uvedených dôvodov ide o vyjadrenie princípu, a nie o predmet úpravy.

2. K čl. 6 návrhu zákona (Princíp domnienky rozumových schopností)

GPSR požaduje slová „fyzická osoba“ vložiť slová „s plnou spôsobilosťou na právne úkony“ a súčasne tento článok z dôvodu nezrozumiteľnosti preformulovať. Uvedenú zmenu zdôvodňuje tým, že z navrhovaného článku by malo vyplývať, že má ísť o domnienku rozumových schopností fyzickej osoby s plnou spôsobilosťou na právne úkony. Tento článok by mal byť zrozumiteľnejšie preformulovaný, aby bolo zrejmé, že ide o svojprávnú fyzickú osobu s priemernou rozumovou schopnosťou a tomu zodpovedajúcou schopnosťou vnímať a posúdiť zmysel a účel svojho konania, ako aj konania ostatných subjektov súkromného práva.

Pripomienka bola predmetom rozporového konania konaného dňa 3. februára 2026 a opätovne dňa 4. marca 2026. K odstráneniu rozporu nedošlo.

Vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky:

Čl. 6 upravuje indikatívne pravidlo, že pri skúmaní vôle subjektu súkromnoprávneho vzťahu sa prezumuje, že fyzické osoby disponujú schopnosťou racionálne rozlíšiť a posúdiť dôsledky svojho konania na úrovni priemerne spôsobilej osoby a disponujú priemernou mierou právneho povedomia v tom zmysle, že dokážu posúdiť svoje konanie, ako aj konanie ostatných subjektov súkromnoprávných vzťahov a nebudú svoje práva zneužívať. Akceptovanie pripomienky by

poprelo zmysel navrhovaného ustanovenia. Ak niekto nie je spôsobilý na právne úkony, princíp sa neuplatní.

3. K čl. 7 návrhu zákona (Princíp analógie)

GPSR požaduje, aby sa doplnilo ustanovenie, z ktorého bude vyplývať, podľa čoho sa posúdi právna vec, ak nebude ustanovenie Občianskeho zákonníka alebo iného zákona, ktoré právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci. Podľa názoru GPSR čl. 7 neustanovuje posúdenie právnej veci v prípade, ak táto nemá oporu v obdobnej, resp. čo do obsahu a účelu najbližšie posudzovanej právnej veci v Občianskom zákonníku a ani v inom zákone.

Pripomienka bola predmetom rozporového konania konaného dňa 3. februára 2026 a opätovne dňa 4. marca 2026. K odstráneniu rozporu nedošlo.

Vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky:

Navrhovaný čl. 7 upravuje klasické interpretačné pravidlo a jeho podstata spočíva v myšlienkovom úsudku o stanovení rozsahu podobnosti všeobecnej skutkovej podstaty a skúmaného právneho javu. Ide o úpravu princípu najmä pre potreby súdu. V hmotnom práve sa uplatňuje autonómia vôle zmluvných strán a používajú sa výkladové pravidlá, ktoré sú tiež súčasťou návrhu zákona. Práve odkaz na obsah a účel vyplňa prípadné možné medzery, a preto je úprava z pohľadu predkladateľa dostatočná.

4. K čl. 10 návrhu zákona (Princíp ochrany subjektívnych práv)

GPSR požaduje ods. 2 príslušného článku preformulovať tak, aby zodpovedalo platnej právnej úprave svojpomoci upravenej v § 6 aktuálneho Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti sa poukazuje na legislatívny zámer, ktorý uvádza, že svojpomoc, ochrana pokojného stavu a právo na súdnu ochranu budú s nevyhnutnými úpravami prevzaté z doterajšej právnej úpravy.

Pripomienka bola predmetom rozporového konania konaného dňa 3. februára 2026 a opätovne dňa 4. marca 2026. K odstráneniu rozporu nedošlo.

Vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky:

V rozsahu výhrady rozporu s legislatívnym zámerom poukazujeme na vyhlásenie predkladateľa podľa čl. 24 ods. 4 písm. b) Legislatívnych pravidiel vlády Slovenskej republiky.

Navrhovaný čl. 10 konštruje ochranu subjektívnych práv, ktorá je založená na jednoznačnej a takmer bezvýnimočnej prioritizácii prostredníctvom štátnej moci. V istých výnimočných situáciách súkromné právo pripúšťa ochranu subjektívneho práva aj vlastnou silou, no táto možnosť predstavuje pomerne prísne konštruovanú výnimku. Svojpomoc je objektívnym právom aprobovaný (uznaný), akokoľvek výnimočný a zriedkavý prostriedok ochrany subjektívneho práva vlastnou mocou.

5. K prvému dieľu Počítanie času všeobecne

GPSR nesúhlasí s vymedzením „lehoty“ a „doby“ v návrhu zákona, pričom namieta absenciu ich presného vymedzenia a súčasne požaduje jednoznačné určenie tzv. „prepadnej lehoty“. Rovnako požaduje bez náhrady vypustiť ustanovenie ustanovujúce rozhodný okamih dňa,

pretože časovou jednotkou v civilnom práve je tzv. „civilistický deň“ a ten sa nedelí na menšie časové úseky.

Pripomienka bola predmetom rozporového konania konaného dňa 3. februára 2026 a opätovne dňa 4. marca 2026. K odstráneniu rozporu nedošlo.

Vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky:

Dôsledné rozlišovanie medzi lehotou a dobou predstavuje základný koncept počítania času podľa návrhu zákona. Návrh zákona zdôrazňuje, že časové úseky (lehoty a doby) sú spravidla (nie výlučne) určené zákonom alebo dohodou strán a prípustné sú aj iné spôsoby ich určenia. Oproti aktuálnej právnej úprave sa tiež výslovne predpokladajú kratšie časové jednotky ako deň, avšak ide o demonštratívny výpočet, ktorý podľa potreby a okolností umožňuje použitie týchto iných časových jednotiek. K prepadnej lehote je potrebné uviesť, že uvedené je pokryté preklúziou (má špecifický hybridný charakter), resp. vydržacou dobou (nie lehotou). Navrhovaná úprava umožňuje efektívnu a pragmatickú aplikáciu ochranných ustanovení o počítaní lehôt.

6. K § 143 (premlčanie)

GPSR nesúhlasí s pojmom „nárok“ a požaduje jeho nahradenie pojmom „právo“. Podľa názoru GPSR ide o pojmy, ktoré nekorešpondujú s právnymi termínmi bežne používanými v európskej civilistike.

Pripomienka bola predmetom rozporového konania konaného dňa 3. februára 2026 a opätovne dňa 4. marca 2026. K odstráneniu rozporu nedošlo.

Vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky:

Rozlišovanie medzi právom a nárokom na účely premlčania predstavuje aktuálny legislatívny trend. Nová koncepcia vychádza z princípu, že premlčaniu (resp. následkom plynutia času) nepodlieha subjektívne právo ako také, ale právny nárok. Na účely premlčania je nárok definovaný ako právo domáhať sa, aby určitá osoba splnila svoju povinnosť. Obdobnú úpravu obsahuje napr. aj čl. III – 7:101 DCFR, čl. 14:101 PECL alebo § 194 ods. 1 nemeckého BGB. V absolútnej väčšine prípadov pôjde o splnenie povinnosti vyplývajúcej zo záväzkového práva (*dare, facere, omittere, pati*), a teda o právo domáhať sa plnenia zo záväzku. Premlčanie sa však vzťahuje na celý kódex a podliehajú mu aj nároky vyplývajúce z iných častí zákona, napríklad premlčanie nároku zo záložného práva alebo zádržného práva, ako aj nároky vyplývajúce z osobitných predpisov, pre ktoré je Občiansky zákonník *lex generalis* (napr. premlčanie nárokov na jednotlivé platby výživného).

Pokiaľ ide o preklad pojmov „právo“ a „nárok“, štandardne ide v anglosaskom systéme o rozlišovanie medzi „right“ a „claim“ alebo v nemeckej právnej úprave o „Recht“ a „Anspruch“, teda ide o terminológiu, ktorú bežná európska civilistika pozná.

7. K § 150 ods. 1 (aktuálne § 146 Začiatok lehoty v osobitných prípadoch)

GPSR požaduje vypustiť v odseku 1 poslednú vetu, ktorá znie: „*Ak však dlžníkovi bez žiadosti veriteľa o splnenie dlhu povinnosť splniť nevznikne, začne premlčacia lehota plynúť odo dňa, keď je dlžník prvýkrát povinný dlh splniť.*“, pretože v podstate ide o nepremlčateľné právo zo záväzku.

Pripomienka bola predmetom rozporového konania konaného dňa 3. februára 2026 a opätovne dňa 4. marca 2026. K odstráneniu rozporu nedošlo.

Vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky:

V tomto prípade poukazujeme na skutočnosť, že judikatúra dospela pomerne jednotne k záveru, že v takýchto prípadoch sa začiatok premlčacej lehoty viaže už na vznik dlhu (R 28/1984, R 91/2004, R 17/2017). Toto pravidlo sa vzťahuje na výnimočné prípady, keď je žiadosť veriteľa o splnenie bezprostrednou podmienkou vzniku povinnosti dlžníka splniť dlh (nie však podmienkou vzniku samotného dlhu). Ide typicky o pôžičku bez určenej splatnosti alebo o obdobné právne vzťahy; rovnako tak aj o nárok na vyplatenie vkladu zo zmluvy o vkladovom účte alebo na vyplatenie peňažnej sumy z bežného účtu (obdobne pôvodný § 100 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Kým veriteľ dlžníka nepožiada o splnenie dlhu, nie je dlžník vôbec povinný dlh splniť. Nie je teda v omeškaní, avšak veriteľovi súčasne neplynie premlčacia lehota. Zákonou podmienkou začiatku jej plynutia je samotná žiadosť veriteľa o splnenie, ktorá má za následok, že dlžník je prvýkrát povinný dlh splniť. Žiadosť veriteľa o splnenie dlhu nemá povahu nároku a nepodlieha premlčaniu. Ide o tzv. právotvorné, resp. kreačné oprávnenie (Gestaltungsrecht), ktorého výkon nie je časovo obmedzený. Rovnaké pravidlo sa použije aj v prípade, ak bola splatnosť prenechaná dlžníkovi, ktorý však v zákonnej ročnej lehote splatnosť dlhu neurčil a veriteľ tým nadobudol právo dlh zosplatiť.

8. K § 154 (aktuálne § 150 Spočívanie premlčacej lehoty pri vzájomnej žalobe)

GPSR požaduje úpravu doplniť o ustanovenia, že premlčacia lehota spočíva (neplynie) aj po oznámení v spore podľa § 86 Civilného sporového poriadku, prípadne aj ak strana oznamujúca spor nežiada, aby tretia osoba vstúpila do sporu ako intervenient. Túto zmenu požaduje z dôvodu čl. 18 Dohovoru o premlčaní pri medzinárodnej kúpe tovaru.

Pripomienka bola predmetom rozporového konania konaného dňa 3. februára 2026 a opätovne dňa 4. marca 2026. K odstráneniu rozporu nedošlo.

Vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky:

Podľa názoru predkladateľa ide o nadbytočnú požiadavku, ktorá menej vhodným spôsobom prepája procesné a hmotné právo a nie je potrebné ju riešiť v tomto hmotnoprávnom predpise.

9. K § 158 (aktuálne § 154 Námiетка premlčania nároku, ktorý sa neuplatňuje na súde)

GPSR požaduje slová „nárok, ktorý sa neuplatňuje na súde“ nahradiť iným zrozumiteľným výrazom a v odseku 2 vypustiť celú druhú vetu. Navrhované znenie sa týka najmä záložného práva. Záložné právo sa môže vykonať aj mimosúdnu cestou. Neznamená to však, že záložné právo je právo, ktoré sa neuplatňuje na súde.

Pripomienka bola predmetom rozporového konania konaného dňa 3. februára 2026 a opätovne dňa 4. marca 2026. K odstráneniu rozporu nedošlo.

Vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky:

Vzhľadom na celkovú zmenu koncepcie je nevyhnutné zaviesť osobitné pravidlo pre právne následky premlčania vo vzťahu k špecifickým nárokom, ktoré sa vo všeobecnosti neuplatňujú

na súde. Ide o málopočetnú množinu nárokov, ktoré spĺňajú zákonnú definíciu v rámci predmetu premlčania, avšak vykonávajú sa mimosúdne (typicky nárok záložného veriteľa vyplývajúci z práva vykonať záložné právo alebo nárok oprávnenej osoby vyplývajúci zo služobnosti, prípadne nárok veriteľa vyplývajúci zo zádržného práva). Primárnym následkom je oprávnenie povinnej osoby mimosúdne namietnuť premlčanie, v dôsledku čoho nemôže veriteľ svoj nárok vykonať. Tohto práva sa povinná osoba nemôže vopred vzdať.

V záujme právnej istoty povinnej osoby, ktorá dôvodne namietla premlčanie tohto druhu nároku, formuluje zákon výnimočné pravidlo o zániku subjektívneho práva, z ktorého premlčaný nárok vyplýva. V prípade zápisu takéhoto práva vo verejnom zozname alebo registri sa možno tzv. určovacou žalobou podľa procesných predpisov domáhať určenia, že zaniklo. Právoplatný rozsudok, ktorým bolo žalobe vyhovené, je následne podkladom pre výmaz zaniknutého práva z príslušného verejného zoznamu alebo registra. Typickým príkladom je premlčaný nárok zo záložného práva k nehnuteľnosti, pri ktorom nie je daný legitímny dôvod, aby bolo záložné právo (bez časového obmedzenia) naďalej zapísané v katastri nehnuteľností. K obdobnému riešeniu pristupovala súdna prax už za predchádzajúcej úpravy.

Odsek 2 nebráni tomu, aby bolo právo vymazané z verejného zoznamu alebo registra aj iným spôsobom, a to typicky na základe dohody strán, v dôsledku vzdania sa práva alebo súhlasu s výmazom a pod.

10. K § 181 (aktuálne § 178 Ustanovenie opatrovníka na súde)

GPSR požaduje preformulovanie tak, že ak osoba v dôsledku zdravotného postihnutia potrebuje podporu pri výkone právnej spôsobilosti, malo by sa najskôr posúdiť a rozhodnúť o zavedení primeraných podporných opatrení, ktoré umožnia osobe vykonávať jej spôsobilosť na právne úkony podľa jej vôle a preferencií. Až následne, ak sa zistí, že podporné opatrenia nie sú dostatočné na ochranu práv a záujmov fyzickej osoby, súd ustanoví opatrovníka v najmenšom nevyhnutnom rozsahu, a to len vtedy, ak nemožno inak zabezpečiť ochranu jej záujmov. Súd pri rozhodovaní bude vychádzať z vôle a preferencií fyzickej osoby, pokiaľ to nie je v rozpore s jej základnými právami a oprávnenými záujmami. Uvedená zmena má reagovať na čl. 12 ods. 3 a 4 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím.

Pripomienka bola predmetom rozporového konania konaného dňa 3. februára 2026 a opätovne dňa 4. marca 2026. K odstráneniu rozporu nedošlo.

Vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky:

Dotknuté ustanovenie bolo primeraným spôsobom preformulované. V súvislosti s námietkami poukazujeme na skutočnosť, že využitie tohto inštitútu je podmienené možnosťou zvolenia si tzv. podporovaného rozhodovania, resp. využitia udelenia tzv. predbežného prehlásenia, ktoré návrh zákona zavádza ako nové inštitúty. Na strane druhej treba takto nastavené dôvody pre ustanovenie opatrovníka fyzickej osoby vnímať vo vzťahu k eliminovaniu tých prípadov, kedy súd zasahuje do spôsobilosti na právne úkony jej obmedzením. Práve ustanovenie opatrovníka reflektuje východiskové zásady medzinárodných právnych aktov (Dohovor o ochrane osôb so zdravotným postihnutím), ktorý zásah do spôsobilosti na právne úkony vníma ako *ultima ratio*.

11. K § 183 ods. 2 (aktuálne § 180 Vzhľadnutie)

GPSR požaduje preformulovanie tak, aby ustanovovalo, že ak fyzická osoba nie je schopná vyjadriť sa bežným spôsobom, súd zabezpečí, aby mala primerané komunikačné a asistenčné pomôcky na vyjadrenie svojej vôle, napríklad prostredníctvom tlmočníka, podpory pri komunikácii alebo inej formy pomoci. Pripomienka vychádza z čl. 12 ods. 4 Dohovoru o osobách so zdravotným postihnutím.

Pripomienka bola predmetom rozporového konania konaného dňa 3. februára 2026 a opätovne dňa 4. marca 2026. K odstráneniu rozporu nedošlo.

Vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky:

Za prvoradé kritérium pri rozhodovaní o ustanovení opatrovníka považuje predkladateľ rešpektovanie autonómie vôle osoby, ktorej má byť ustanovený opatrovník. Kritérium autonómneho rozhodovania musí byť konfrontované, a to aj s ohľadom na dôvody kedy možno fyzickej osobe opatrovníka ustanoviť, s kritériom ochrany jej záujmov a nemusí byť vnímané absolútne. Podľa dôvodov, pre ktoré má byť ustanovený opatrovník treba rozlíšiť situácie, kedy osoba nie je schopná svoju vôľu prejaviť (nedovoľuje to jej zdravotný stav), a tie situácie, kedy prejav vôle nie je možné získať pre inú prekážku (ide o osobu neznámu, alebo neznámeho pobytu). Zistenie názoru môže byť alternované v osobitných prípadoch vzhľadnutím osoby, ktorej má byť ustanovený opatrovník. Vlastný vnem vo vzťahu k osobe, o ktorej sa rozhoduje, reflektuje zachovanie jej dôstojnosti a jej vnímania ako ľudskej bytosti so všetkými znakmi jej jedinečnosti. V rámci vzhľadnutia je samozrejme vecou súdu, aké prostriedky na zabezpečenie zistenia názoru použije v závislosti od konkrétnej situácie a okolností.

12. K § 208 (aktuálne § 206 Zánik zmluvy o podporovanom rozhodovaní)

GPSR požaduje preformulovanie tak, aby ustanovovalo, že zmluva o podporovanom rozhodovaní môže zaniknúť aj z dôvodu straty dôvery medzi podporcom a podporovaným.

Pripomienka bola predmetom rozporového konania konaného dňa 3. februára 2026 a opätovne dňa 4. marca 2026. K odstráneniu rozporu nedošlo.

Vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky:

V prvom rade je potrebné zdôrazniť, že podpora pri rozhodovaní ja dobrovoľná a vzťah je založený na základe autonómie vôle, čo samozrejme reflektuje aj zánik. Strata dôvery je jednoznačne dôvodom pre odstúpenie od zmluvy vzhľadom na jej účel, a preto osobitný dôvod nie je potrebný.

13. K § 236 (aktuálne § 232 Premlčanie nároku voči členovi orgánu)

GPSR požaduje zmenu, pokiaľ ide o začiatok plynutia ustanovenej jednoročnej lehoty z dôvodu právnej istoty, keďže k premlčaniu by mohlo dôjsť napríklad aj po pätnástich rokoch od porušenia povinnosti.

Pripomienka bola predmetom rozporového konania konaného dňa 3. februára 2026 a opätovne dňa 4. marca 2026. K odstráneniu rozporu nedošlo.

Vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky:

Navrhuje sa osobitné ustanovenie o premlčaní práva právnickej osoby voči členovi orgánu, či už riadiaceho alebo kontrolného. Vzhľadom na to, že člen orgánu môže mať vplyv na správanie sa právnickej osoby, nebolo by správne umožniť, aby nároky voči členovi orgánu mohli premlčať skôr, než sa o nich dozvedia osoby, ktoré by ich mohli uplatniť. V prípade opakovaného ustanovenia do funkcie je relevantný čas, kedy zaniklo jeho členstvo ako také.

14. K § 322 písm. h) a i) (aktuálne § 294 Výlučné imanie manželov)

GPSR požaduje doplnenie nových písmen v znení:

„h) majetok, ktorý pripadne jednému z manželov rozdelením spoločného imania manželov v konkurznom konaní,

i) majetok, ktorý pripadne jednému z manželov rozdelením spoločného imania manželov po právoplatnom rozhodnutí súdu o prepadnutí majetku v trestnom konaní,“.

Návrh má reagovať na osobitné právne predpisy (§ 53 ods. 1 zákona o konkurze a § 59 Trestného zákona).

Pripomienka bola predmetom rozporového konania konaného dňa 3. februára 2026 a opätovne dňa 4. marca 2026. K odstráneniu rozporu nedošlo.

Vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky:

Vyhlásený konkurz a trest prepadnutia majetku majú za následok riadny zánik spoločného imania manželov a jeho následné vyporiadanie. V týchto prípadoch je zrejmé, že po vyporiadaní ide o výlučný majetok druhého manžela, preto nie je potrebná osobitná právna úprava.

15. K štvrtej časti Záväzkové právo – všeobecne v neakceptovanej časti

GPSR požaduje terminologickú a jazykovo štylistickú úpravu.

Pripomienka bola predmetom rozporového konania konaného dňa 3. februára 2026 a opätovne dňa 4. marca 2026. K odstráneniu rozporu nedošlo.

Vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky:

Materiál bol primerane a v súlade s uplatnenými (relevantnými) pripomienkami a závermi z rozporových konaní upravený.

16. K § 472 (aktuálne § 331 Premlčanie nároku na náhrady)

GPSR požaduje ustanovenie preformulovať tak, aby ustanovovalo, že počas súdneho sporu alebo rozhodcovského sporu medzi veriteľom a jedným zo solidárne zaviazaných dlžníkov premlčacia lehota nároku na náhrady spočívala, a to s poukazom na čl. 18 Dohovoru o premlčaní pri medzinárodnej kúpe tovaru.

Pripomienka bola predmetom rozporového konania konaného dňa 3. februára 2026 a opätovne dňa 4. marca 2026. K odstráneniu rozporu nedošlo.

Vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky:

Podľa doterajšej úpravy sa regresné nároky premlčali v štandardnej (novej) premlčacej lehote. To nezodpovedalo jednak základnému účelu premlčania, ale ani predpokladom, s ktorými

dlžníci vstupujú do solidárneho záväzku. Na druhej strane však dlžník, ktorý plnil, nemôže byť vystavený riziku, že jeho regresné nároky budú v čase ich vzniku už premlčané, resp. že bude mať iba neprimerane krátku lehotu na ich uplatnenie. Zavádza sa preto doplňujúca šesťmesačná lehota a vzhľadom na to je požadované nadbytočné.

17. K § 604 ods. 6 (aktuálne § 468 ods. 6)

GPSR požaduje ustanovenie preformulovať z dôvodu zmätočnosti.

Pripomienka bola predmetom rozporového konania konaného dňa 3. februára 2026 a opätovne dňa 4. marca 2026. K odstráneniu rozporu nedošlo.

Vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky:

Ustanovenie bolo preformulované a aktuálne znie:

„Len čo sa začalo konanie v spore o zdržanie sa ďalšieho používania nekalej zmluvnej podmienky alebo uplatňovania nekalej obchodnej praxe alebo sa právoplatne skončilo rozhodnutím vo veci samej v prospech žalobcu, nie sú žaloby ďalších osôb z tých istých dôvodov v rozsahu priznaného nároku na zdržanie sa ďalšieho používania nekalej zmluvnej podmienky alebo uplatňovania nekalej obchodnej praxe prípustné; tieto osoby sú však oprávnené zúčastniť sa konania ako intervenienti na strane žalobcu.“

18. K § 1095 ods. 1 (aktuálne § 933 Oznámenie)

GPSR požaduje v odseku 1 vypustiť časť, ktorá ustanovuje, že ak osoba, na ktorú prešiel nájom, neoznámí prenajímateľovi prechod nájmu ani do konca tretieho mesiaca nasledujúceho po smrti nájomníka, má sa za to, že k prechodu nájmu nedošlo. Navrhované znenie považuje za „nepripustnú sankciu“ za neoznámenie prechodu nájmu, ktorou môžu byť negatívne dotknuté rodiny, resp. samoživitelia s maloletými deťmi, na ktorých nájom prešiel.

Pripomienka bola predmetom rozporového konania konaného dňa 3. februára 2026 a opätovne dňa 4. marca 2026. K odstráneniu rozporu nedošlo.

Vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky:

Ustanovenie zavádza pravidlo *vigilantibus iura scripta sunt*. Návrh zákona upravuje prechod práv a povinností z nájomnej zmluvy na osoby taxatívne vymenované v zákone. Prenajímateľ môže súhlasiť s prechodom nájmu aj na iné osoby, než ktoré uvádza zákon. K prechodu nájmu dochádza priamo zo zákona, takže nie je potrebný žiadny ďalší právny úkon. Zmenu v osobe nájomníka je však potrebné oznámiť prenajímateľovi a aj ho zdôvodniť (s ohľadom na predchádzajúce ustanovenia zákona). Predkladateľ v súvislosti s prechodom nájmu zavádza viaceré prekluzívne lehoty, ich dĺžka bola nastavená tak, aby zodpovedala „domácim“ pomerom a potrebám (takéto lehoty poznajú aj zahraničné právne úpravy, ich dĺžka je však rôzna).

19. K § 1402 v neakceptovanej časti (aktuálne § 1182 Smrť majiteľa účtu)

GPSR požaduje vypustiť úpravu odsekov 2 a 3.

Pripomienka bola predmetom rozporového konania konaného dňa 3. februára 2026 a opätovne dňa 4. marca 2026. K odstráneniu rozporu nedošlo.

Vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky:

V súlade s požiadavkami praxe a vývojom legislatívy EÚ sa zavádza jednotná úprava zmluvy o účte. Namietaná úprava reaguje práve na „smrť majiteľa účtu“ a realizáciu výplat a prevodov, ktorú považujeme za potrebnú na zabezpečenie právnej istoty.

20. K § 1449 (aktuálne § 1228 Odstúpenie od zmluvy pre podstatné zvýšenie ceny)

GPSR požaduje ponechať platnú právnu úpravu § 547 ods. 5 Obchodného zákonníka z dôvodu, že jej nie je zrejmý dôvod, pre ktorý nebola prevzatá a bola zmenená tak, že jednoznačné stanovené zvýšenie ceny určenej na základe rozpočtu nahradil pojmom „podstatné“ zvýšenie ceny.

Pripomienka bola predmetom rozporového konania konaného dňa 3. februára 2026 a opätovne dňa 4. marca 2026. K odstráneniu rozporu nedošlo.

Vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky:

Navrhovanú úpravu považujeme za správnu a vhodnú pre aplikačnú prax, pretože exaktné číselné vyjadrenie podstatného prekročenia je máťúce. V závislosti od ceny diela budú prípady, kedy prekročenie o 15% nebude vnímané ako podstatné, a naopak prekročenie o 9% už podstatné bude. Navrhované znenie prenecháva priestor na posúdenie tejto otázky na súd vzhľadom na okolnosti prípadu.

21. K § 1683 až § 1687 (aktuálne § 1464 až § 1468 Neoprávnená stavba)

GPSR požaduje inštitút neoprávnenej stavby je potrebné upraviť tak, aby bolo jednoznačné, že obaja dotknutí vlastníci majú aktívnu legitimáciu na podanie žaloby, ktorou budú ich vzťahy usporiadané definitívne. Opakujúce sa žaloby na vydanie bezdôvodného obohatenia na každoročnej báze sú v praxi neželaným javom. Súd by mal byť povinný usporiadať vzťah zriadením odplatnej služobnosti (ako trvalé riešenie), ak sa iné vhodné usporiadanie nejaví ako vhodné alebo možné.

Pripomienka bola predmetom rozporového konania konaného dňa 3. februára 2026 a opätovne dňa 4. marca 2026. K odstráneniu rozporu nedošlo.

Vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky:

Z navrhovanej právnej úpravy vyplýva, že žalobu na úpravu vzťahov môžu podať tak vlastníci stavby, ako aj vlastníci pozemku, t. j. obaja. Žalobu možno podať aj s iným petitom. V prípade, ak sa vlastníci pozemku bude domáhať, aby mu bola neoprávnená stavba prikázaná za primeranú náhradu do vlastníctva, a vlastníci stavby sa bude domáhať, aby mu bol pozemok predaný za obvyklú cenu, súd by mal rozhodnúť s prihliadnutím k skutkovým a právnym okolnostiam príslušnej právnej veci a rozhodnúť v súlade s princípom materiálnej spravodlivosti. Návrh nemôže poskytnúť explicitnú odpoveď na každú situáciu, ktorá sa v praxi môže vyskytnúť. Keďže pôjde o pozemok už zastavený, cena sa má určiť s prihliadnutím k tejto skutočnosti.

22. K § 1692 – v časti právnej terminológie (aktuálne § 1472 Prechod obmedzených vecných práv viaznucích na veci)

GPSR požaduje slová „obmedzené vecné práva“ vo všetkých tvaroch v celom texte zákona nahradiť slovami „vecné práva k cudzej veci“ v príslušnom tvare.

Pripomienka bola predmetom rozporového konania konaného dňa 3. februára 2026 a opätovne dňa 4. marca 2026. K odstráneniu rozporu nedošlo.

Vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky:

Pojem „obmedzené vecné práva“ sa používa napr. vo švajčiarskom („die beschränkten dinglichen Rechte“), či maďarskom Občianskom zákonníku. Ide o pojem, ktorý je koncepčne úmyselne zavedený v súvislosti s rekonštrukciou súkromného práva.

23. Nad rámec návrhu – novú ustanovenie § 1724 (Materiálna publicita katastra)

GPSR požaduje vloženie nového ustanovenia v znení:

„Domnienka dobromyseľného konania

Predpokladá sa, že ten, kto konal v súlade so stavom zapísaným v katastri nehnuteľností bol dobromyseľný, že zapísaný stav zodpovedá skutočnému právnemu stavu.“.

Navrhuje sa doplniť chýbajúcu právnu úpravu ohľadom vyvrátiteľnej právnej domnienky, že osoba konajúca v súlade so stavom zapísaným v katastri nehnuteľností bola (pokiaľ sa nepreukáže opak) dobromyseľná, že zapísaný stav zodpovedá skutočnému právnemu stavu.

Pripomienka bola predmetom rozporového konania konaného dňa 3. februára 2026 a opätovne dňa 4. marca 2026. K odstráneniu rozporu nedošlo.

Vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky:

Vzhľadom na navrhovanú právnu úpravu má predkladateľ za to, že aj v súlade s princípom prezumpcie dobromyseľnosti je domnienka dobromyseľnosti v celom kontexte zákona formulovaná dostatočne.

24. K § 1724 (aktuálne § 1505 Materiálna publicita katastra nehnuteľností)

GPSR požaduje preformulovanie dotknutého ustanovenia z dôvodu jeho zložitosti a nejasnosti s tým, že odsek 1 nedôvodne zužuje jeho aplikáciu len na odplatné nadobudnutie vecného práva. V druhej vete odseku 1 sa nedôvodne používajú raz slová „k momentu“ a raz slová „ku dňu“.

Pripomienka bola predmetom rozporového konania konaného dňa 3. februára 2026 a opätovne dňa 4. marca 2026. K odstráneniu rozporu nedošlo.

Vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky:

Ustanovenie považujeme za zrozumiteľné a nevyžaduje formulačné spresnenie. Odplatnosť právneho úkonu predstavuje nevyhnutný predpoklad, ktorý vyvažuje postavenie pôvodného vlastníka a dobromyseľného nadobúdateľa z hľadiska ochrany ich práv. Vyjadrenie „k momentu“ a „ku dňu“ nie je v tejto súvislosti potrebné zjednotiť. Zatiaľ čo vyjadrenie k „momentu“ reflektuje na moment vyznačenia dátumu a času podania návrhu na vklad, použitie

vyjadrenia „ku dňu“ je v predmetnej súvislosti opodstatnené a zodpovedá aplikačnej praxi, keďže právne úkony, najmä zmluvy, sa štandardne datujú ku konkrétnemu dňu bez uvedenia presného časového údaj. Nie je preto možné ani primerané vyžadovať posudzovanie „momentu“ uzavretia právneho úkonu, ak z obsahu zmluvy nevyplýva presný čas jej uzavretia, ale iba dátum. Vyjadrenie „ku dňu“ tak reflektuje reálnu právnu prax a zabezpečuje právnu istotu pri posudzovaní splnenia zákonných podmienok.

25. K novej právne úprave predkupného práva – všeobecne

GPSR nesúhlasí so zúžením zákonné predkupného práva.

Pripomienka bola predmetom rozporového konania konaného dňa 3. februára 2026 a opätovne dňa 4. marca 2026. K odstráneniu rozporu nedošlo.

Vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky:

Po prehodnotení bola právna úprava zákonného predkupného práva do návrhu dopracovaná a pripomienka je tým akceptovaná.

26. K § 1809 (aktuálne § 1589 Právne postavenie povinnej osoby)

GPSR požaduje zmenu formulácie ustanovenia a navrhuje vlastné znenie s tým, že podľa jej názoru znenie v odseku 2 ustanovuje, že na práva a povinnosti vlastníka zaťaženej veci sa použijú primerane ustanovenia o záložnom práve. Za vhodnejšiu považujeme takú právnu úpravu, podľa ktorej je plnenie z reálneho bremena zabezpečené záložným právom. Vzhľadom na to sa navrhuje znenie, ktoré ustanovuje aj vznik, poradie a zápis záložného práva do katastra nehnuteľností.

Pripomienka bola predmetom rozporového konania konaného dňa 3. februára 2026 a opätovne dňa 4. marca 2026. K odstráneniu rozporu nedošlo.

Vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky:

S navrhovanými zmenami predkladateľ nesúhlasí a navrhovanú právnu úpravu považuje za zrozumiteľnú a dostatočnú.

27. K § 1951 a § 1952 (aktuálne § 1725 a § 1726 Záložné právo k bytu a nebytovému priestoru)

GPSR požaduje zmenu formulácie ustanovenia a navrhuje zakotviť nasledujúce pravidlá ohľadom zákonného záložného práva ostatných spoluvlastníkov:

- zákonné záložné právo vzniká splatnosťou pohľadávky;
- pre poradie zákonného záložného práva je určujúci deň vzniku pohľadávky;
- zákonné záložné právo sa nezapisuje do katastra nehnuteľností (zápis nemá pridanú hodnotu, keďže všetci vedia, že na byte je zákonné záložné právo);
- ak vznikne voči vlastníkovi bytu viac pohľadávok, vznikajú zákonné záložné práva na zabezpečenie pohľadávok postupne podľa vzniku pohľadávok.

Pripomienka bola predmetom rozporového konania konaného dňa 3. februára 2026 a opätovne dňa 4. marca 2026. K odstráneniu rozporu nedošlo.

Vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky

Namietané ustanovenia sú prevzatím súčasného znenia § 15 ods. 1 a 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov, ktoré sa vyprecizovali po novele tohto zákona vykonanej zákonom č. 63/2019 Z. z. Tým sa odstránili výkladové rozpory, ktoré dovtedy v praxi existovali najmä ohľadne prioritného postavenia tohto záložného práva a nutnosti jeho zápisu do katastra nehnuteľností kvôli získaniu prednostného poradia. Práve z uvedených dôvodov predkladateľ nepristúpil k zásadnejším zmenám.

28. K VIII. K šiestej časti – Dedičské právo – všeobecne

GPSR zastáva názor, že predložený návrh nezabezpečuje spravodlivú rovnováhu medzi ochranou rodinných väzieb a slobodou poručiť a nakladať s majetkom. Nesúhlasí s výškou povinného podielu neopomenuteľného dediča a považuje ju za neprimerane nízku. Navrhuje, aby započítanie na dedičský podiel (s výnimkou obvyklého započítania) bolo možné aj v prípade, ak to poručiť neprikázal, pokiaľ by bol inak neopomenuteľný dedič neodôvodnene znevýhodnený.

Pripomienka bola predmetom rozporového konania konaného dňa 3. februára 2026 a opätovne dňa 4. marca 2026. K odstráneniu rozporu nedošlo.

Vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky

Výška povinných podielov neopomenuteľných dedičov bola oproti pôvodnému návrhu zvýšená, aktuálne sa navrhuje pre maloletého potomka povinný podiel vo výške $\frac{3}{4}$ a pre plnoletého potomka povinný podiel vo výške $\frac{1}{4}$ s tým, že inštitúty príkazu a odkazu nesmú ukrátiť (znížiť) povinné podiely.

Inštitút povinného započítania daru na dedičský podiel výrazne obmedzuje slobodnú vôľu osoby za svojho života darovať dar väčšej hodnoty iba niektorému z dedičov bez toho, aby sa toto zvýhodnenie jedného dediča po smrti darcu nestalo znevýhodnením tohto dediča pri dedení. Tento inštitút navyše spôsobuje aj aplikačné problémy, pretože často vznikajú spory medzi dedičmi, pričom v súdnej praxi prevláda názor, že spor o započítanie daru nie je sporom o dedičské právo, hoci má priamy vplyv na výšku dedičských podielov dedičov. Často sa to obchádza kúpnyimi zmluvami za výrazne nižšie ceny ako trhové alebo s fiktívnou výplatou kúpnej ceny.

B) Aliancia za rodinu

Rovnako túto pripomienku uplatňuje aj Inštitút pre ľudské práva a rodinnú politiku HFI

Je namietaná aj výška povinných dedičských podielov, pričom sa požaduje ponechať aktuálny právny stav v časti výšky dedičských podielov pri maloletých aj plnoletých dedičoch.

Vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky

Povinné dedičské podiely boli navýšené na základe výsledkov rozporových konaní tak, že povinný podiel maloletého potomka je tri štvrtiny a plnoletého potomka je jedna štvrtina. Súčasne bola zapracovaná úprava, ktorá neumožňuje „znížiť“ tieto zákonné nároky neopomenuteľných dedičov ani v prípade nových právnych inštitútov odkazu a príkazu (tieto

právne inštitúty reagujú na spoločenskú potrebu väčšej miery poručiteľovej autonómie pri nakladaní so svojim majetkom).

C) Iniciatíva Inakosť a Verejnosť

Pripomienka subjektov smeruje k zakotveniu právnej úpravy spolužitia párov rovnakého pohlavia.

Vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky

K požiadavke právneho uznania spolužitia párov rovnakého pohlavia vo forme životných partnerstiev považuje predkladateľ za potrebné uviesť, že vzhľadom na skutočnosť, že ide nad rámec predloženého návrhu zákona ako aj vzhľadom na skutočnosť, že nie ojedinele je aj v okolitých štátoch z komparatívneho hľadiska reguláciou *lex specialis*, pripomienka nemohla byť akceptovaná.

Materiál sa na rokovanie vlády Slovenskej republiky predkladá bez rozporov s ostatnými povinne pripomienkujúcimi subjektmi.